

Na osnovu člana 55. Zakona o društvenoj brizi o deci ("Službeni glasnik SRS", br. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94 i 47/94),
Ministar za rad, boračka i socijalna pitanja donosi

PRAVILNIK

O OSNOVAMA PROGRAMA SOCIJALNOG RADA U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

(Objavljen u "Sl. glasniku RS", br. 70/94)

Član 1.

Ovim pravilnikom utvrđuju se osnove programa socijalnog rada u predškolskim ustanovama.

Član 2.

Osnove programa socijalnog rada u predškolskim ustanovama odštampane su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo.

Član 3.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

OSNOVE PROGRAMA SOCIJALNOG RADA U PREDŠKOLSKIM USTANOVAMA

1. Uvod

Zakonska osnova za izradu Osnova programa socijalnog rada u predškolskim ustanovama stvorena je usvajanjem Zakona o društvenoj brizi o deci ("Službeni glasnik RS", br. 49/92, 29/93, 53/93, 67/93, 28/94 i 47/94).

Postojanje potrebe za zbrinjavanjem male dece, za vreme radnih obaveza njihovih roditelja i za pružanjem pomoći porodici u ostvarivanju njene reproduktivne, zaštitne, emocionalne, socijalne, vaspitne i ekonomske funkcije, kao i za zadovoljavanjem dečjih razvojnih potreba, osnovni su uslovi zasnivanja i održavanja predškolskih ustanova.

Njihovom delatnošću, pored pružanja pomoći porodici, obezbeđuju se i socijalna sigurnost i socijalizacija dece, ujednačavanje uslova za njihov razvoj, podsticanje njihovih razvojnih mogućnosti, odgovarajuća zaštita dece izložene raznim oblicima rizika i posebna zaštita dece ometene u razvoju.

Osnovni razlozi za zasnivanje i postojanje predškolskih ustanova i navedeni ciljevi koji se postižu njihovom delatnošću određuju njihov socijalni karakter, koji sa funkcijama programiranih sadržaja vaspitno-obrazovnog rada i programiranim preventivno-zdravstvenim aktivnostima određuje i čini sistem i svrhu delatnosti ovih ustanova.

Osnove programa socijalnog rada u predškolskim ustanovama polaze od

činjenice da je delatnost predškolske ustanove višestruka i da su njene funkcije komplementarne i ravnopravne.

Osnovama programa socijalnog rada pruža se orijentacija predškolskoj ustanovi u identifikaciji područja rada, uspostavljanju veza i odnosa u okruženju, obezbeđivanju pomoći porodici u ostvarivanju njenih funkcija, ostvarivanju saradnje sa porodicom, posebno onom koja ima određene hendikepe, i stvaranju povoljne socijalne klime u ustanovi i vaspitnoj grupi.

Ostvarivanje Osnova programa socijalnog rada podrazumeva stalno poboljšavanje uslova rada i standarda u predškolskim ustanovama putem razvijanja sponzorstva, donatorstva i organizovanja različitih socijalnih akcija. Primena Osnova programa socijalnog rada u predškolskoj ustanovi omogućava socijalnu promociju svih njenih modela rada i usluga kojima se mogu zadovoljavati brojne i različite potrebe porodice i dece, ali kojima se mogu artikulirati i neke nove.

2. Osnovni ciljevi socijalnog rada u predškolskim ustanovama

Osnovni ciljevi socijalnog rada u predškolskim ustanovama koji imaju kategorijalni karakter, su:

- 1) doprinos socijalnoj sigurnosti i stabilnosti porodice;
- 2) pomoć porodici oko nege, podizanja, vaspitavanja i zaštite dece;
- 3) doprinos ostvarivanju socijalnih prava i pravde za decu;
- 4) prevencija socijalnih problema dece na najranijem uzrastu;
- 5) negovanje i usvajanje humanističkih vrednosti;
- 6) postizanje optimalne usklađenosti između potreba porodice i dece za zbrinjavanjem i obuhvatom dece odgovarajućim oblicima rada i pružanjem odgovarajućih usluga porodicama i deci;
- 7) postizanje najvišeg mogućeg stepena socijalne zrelosti u ponašanju deteta saobrazno njegovom uzrastu i datim uslovima razvoja;
- 8) mobilizacija odgovarajućih društvenih oslonaca za razvoj deteta i uticanje na njihovo usklađeno delovanje;
- 9) osposobljavanje dece za aktivno usklađivanje odnosa ličnosti i okoline, uz naglašavanje značaja svesne aktivnosti svakog čoveka, kao bitnog elementa u poimanju suštine ovog cilja.

Praktičan i neposredno akcioni karakter socijalnog rada kategorički iziskuje konkretnu programsku operacionalizaciju ovakvih ciljeva. Ona se mora graditi na stvarno datim okolnostima sastava korisnika svake dečije ustanove ponaosob.

Iako se ovi ciljevi ustvari tiču celine životnog ciklusa svake ličnosti u svakoj mogućoj zajednici, postupno i rano uvođenje dece, još u predškolskom uzrastu, u ta i slična centralna pitanja, priprema temelje njihovom formiranju u snažne društvene ličnosti.

Uspostavljanje i razvijanje sistema dnevnog, petodnevnog, poludnevnog, a prema potrebi i kraćeg stvaranja o svakodnevnim okolnostima neophodne privremene institucionalne ili druge "zamene" porodične brige o deci predškolskog uzrasta, sastavni je deo socijalne politike brojnih zemalja u ime sigurnosti, dobrobiti i vaspitanja deteta u uzrastu koji je najrizičniji i najosetljiviji

na svaku situaciju lišavanja. U tom smislu ciljevi, odnosno zadaci profesionalnog socijalnog rada uopšte, a onda na svakako specifičan način reflektovano u delatnosti dnevnog zbrinjavanja dece predškolskog uzrasta, proizilaze najmanje iz četiri uzajamno povezana činioca, i to: karakteristika potreba korisnika, vrednosti sredine, socijalne politike i socijalnog rada.

3. Principi socijalnog rada u predškolskim ustanovama

Socijalni rad obezbeđuje predškolskim ustanovama sistematsku, primarnu preventivu različitih teškoća dece u razvoju, omogućava pravovremenost intervencija, a pokretanjem atraktivnih socio-kulturnih aktivnosti prevladava svoje stigmatizujuće dejstvo službe namenjene marginalnim grupama. Između osnovnih i opšte prihvaćenih vrednosti socijalnog rada i drugih vrednosti i načela, koji su sličnog fundamentalnog karaktera na području delovanja predškolskih ustanova, postoji izuzetno visok stepen međusobnog poklapanja. To pokazuje i komparacija savremenog socijalnog rada, sa jedne strane i univerzalnih načela vaspitno-obrazovnog rada sa druge strane. Osnovne vrednosti socijalnog rada su: priznavanje vrednosti i dostojanstva svakog ljudskog bića, poštovanje potencijalnih mogućnosti njihove ličnosti i podrška težnjama da ih ostvari, pravo svake ličnosti na samoodređivanje i razlikovanje od svih drugih, pravo na poštovanje tih razlika i prihvatljivost usluga profesionalnog socijalnog rada njegovim korisnicima. Osnovne vrednosti vaspitno-obrazovnog rada su: priznavanje vrednosti svakog deteta kao ličnosti, bez obzira na njegova jedinstvena svojstva, potreba omogućavanja učešća svakog deteta u vaspitno-obrazovnom procesu, prihvatanje individualnih razlika među decom, jednak tretman svakog deteta u predškolskoj ustanovi i razvijanje aktivnosti predškolske ustanove u skladu sa mogućnostima i potrebama dece. Navedene osnovne vrednosti dobro poznaju pedagoški obrazovani vaspitači predškolskih ustanova i socijalni radnici i na osnovu njih, a povodom brojnih "slučajeva", kao i zajedničkih akcija, uspostavljaju međusobnu koordinaciju i kooperaciju. Kompatibilnost fundamentalnih polazišta socijalnog rada sa odgovarajućim načelima njemu starijih "paralelnih" socijalnih službi, kada su u pitanju deca, počiva na mnogim kompleksnim principima, među kojima, se pre svega izdvajaju sledeći principi:

- 1) univerzalnost prioriteta dece u obezbeđivanju uslova za njihov razvoj;
- 2) ravnopravnost u pogledu zadovoljavanja vaspitno-obrazovnih, zdravstvenih, fizioloških, kulturnih, građanskih i drugih potreba dece;
- 3) ovladavanje metodama i veštinama neophodnim za proveru i sticanje novih iskustava nužnih za slobodan život u društvu i prirodi;
- 4) selektivnost strategije identifikovanja potreba roditelja i porodica za raznim modalitetima dnevne brige o deci predškolskog uzrasta;
- 5) mobilnost izvora sredstava za osnivanje, odražavanje i razvoj predškolskih ustanova;
- 6) prilagodljivost unutrašnje organizacije i dnevnog "režima" života u ustanovi;
- 7) javnost rada i stalna koordinacija rada sa roditeljima i vaspitačima.

4. Sadržina socijalnog rada u predškolskoj ustanovi

Sagledavanje mnogobrojnih i raznorodnih poslova koje profesionalni socijalni radnik, prema stručnim kompetencijama svoga poziva, može da obavlja u predškolskoj ustanovi iziskuje neku vrstu njihove sistematike. U tom smislu se ovi poslovi mogu, primenom principa razvrstavanja prema predmetu i metodama rada, podeliti na:

- 1) animaciju i organizaciju socijalno-humanitarnih aktivnosti zasnovanih na uzajamnosti ljudi u pomoći i samopomoći;
- 2) preventivni, socio-terapijski, savetodavan i neposredan terenski rad povodom posebnih pojava i slučajeva socijalnih problema i razvojnih potreba dece;
- 3) analitičko-istraživački, edukativan i javno informativni rad u odnosu na kompleks socijalnih potreba kojima se bavi socijalni radnik.

Pred svakim, a posebno socijalnim radom u delatnosti predškolske ustanove u čitavom spektru poslova nalazi se izuzetno značajno, široko i kod nas još uvek nerazvijeno, polje aktivnosti na socijalizaciji, moralnoj i humanoj (samo) svesti i savesti kako dece, tako i njihovih roditelja, pa čak i lokalne sredine. Ovaj kompleks poslova socijalnog rada se ostvaruje putem odgovarajućih, specifično organizovanih socijalnih aktivnosti, i to kako unutar ustanova, tako i "van" njih, u samoj lokalnoj sredini. Primera radi, ovde bi to mogla biti akcija uređivanja i organizacije funkcionisanja jednog otvorenog dečijeg igrališta parkovskog tipa. Takva akcija kao i bilo koja druga, odmah otkriva koliko se "iza" zadovoljavanja elementarno jednostavne potrebe dece za povremenom slobodnom igrom u osmišljenom, otvorenom, zdravom i zaštićenom "zelenom" parkovskom prostoru krije suprotnih interesa, administrativnih, finansijskih, organizacionih i mnogih drugih. Ulazeći u ovakve i slične socijalne akcije, znanjem, veštinom i taktičnošću, profesionalni socijalni radnik postaje potencijalno bitna, pokretačka poluga u sinhronizaciji društvenih sprega između spontanih i organizovanih, neformalnih i formalnih, državnih i nedržavnih, javnih i privatnih, realnih činilaca u stvaranju materijalnih i finansijskih, kao i humanih pretpostavki njihovog uspeha. Naravno, aktivnosti ove vrste se mogu (i moraju) predviđati na svakom, pa i "mikro" nivou, kakva je vaspitna grupa u okviru koje se mogu pokretati akcije: "posetimo baku", "poklonimo igračku" i slično.

Ostvarujući neophodno povezivanje svih raznorodnih činilaca koji utiču na razvoj deteta, a posebno, uspostavljajući podudarnost potreba porodice i dece i aktivnosti predškolske ustanove, socijalni rad ostvaruje svoju preventivnu, socio-terapeutsku ulogu.

U uslovima javljanja, postojanja i produbljivanja problema koji ometaju razvoj deteta, socijalnim radom u porodici, na terenu i u koordinaciji sa drugim službama i institucijama amortizuju se ili eliminišu negativni efekti nastalih problema i pruža neophodna pomoć oslanjanja porodicama i deci u teškoćama. Sistematski i planski socijalni rad podrazumeva neprestani istraživački odnos prema "predmetu rada" i efektima sopstvene intervencije. Drugi, bitan analitičko-istraživački element jeste poduhvat kojim je sam socijalni rad predmet izučavanja. Treće, za predškolske ustanove veoma značajno polje istraživačko-analitičke aktivnosti vezano je za društvene pojave, razvojne i druge probleme

kao i tekuće promene u pogledu strukture i specifičnih socijalnih potreba predškolske dece područja na kome predškolska ustanova deluje. Polazeći od prirode delatnosti predškolske ustanove i savremenih dometa visoko profesionalnog, naučnog i intelektualnog socijalnog rada, poslovi socijalnog radnika su:

a) Na nivou predškolske ustanove:

- 1) učešće u pripremi godišnjeg programa rada ustanove i u okviru toga definisanje programa socijalnog rada;
- 2) učešće u utvrđivanju potreba roditelja i dece vrstama i oblicima rada i usluga;
- 3) angažovanje u stalnom poboljšavanju uslova rada i standarda dece, razvijanju sponzorstva, donatorstva u organizovanju različitih socijalnih akcija;
- 4) vršenje promocije svih modela rada ustanove kojima se zadovoljavaju različite potrebe porodice i dece;
- 5) povezivanje socijalne službe opštine sa predškolskom ustanovom i olakšavanje deci i roditeljima efikasnog dobijanja odgovarajućih usluga iz delokruga predškolske ustanove i ustanova socijalne zaštite;
- 6) pokretanje aktivnosti za uređenje igrališta za decu u ustanovi i njenom okruženju;
- 7) učešće u aktivnostima koje doprinose socijalizaciji dece i njihovih roditelja unutar ustanove i lokalne zajednice u kojoj žive;
- 8) učešće u povezivanju svih socijalnih činilaca koji mogu uticati na razvoj dece;
- 9) neposredno obavljanje i razvijanje individualnog i grupnog savetodavnog rada sa roditeljima povodom izrazitih socijalnih pitanja;
- 10) učešće u prijemu dece;
- 11) stvaranje, zajedno sa drugim radnicima, povoljne atmosfere i postizanje optimalnih rezultata u razvoju dece;
- 12) učešće u radu multidisciplinarnog tima ustanove, a zavisno od karaktera predmeta rada, u slučajevima dominantno izraženih socijalnih problema, rukovođenje ili koordiniranje njima;
- 13) informisanje porodice o pravima dece i roditelja u sistemu društvene brige o deci i socijalne zaštite;
- 14) informisanje ustanove i opštine o socijalnim potrebama dece i mogućnostima njihovog zadovoljavanja;
- 15) informisanje porodice o socijalnim službama koje se bave posebnim vrstama ometenosti dece;
- 16) obezbeđivanje primene primarne socijalne prevencije različitih teškoća dece u razvoju;
- 17) primena analitičko-istraživačkog, edukativnog i javno-informativnog rada na nivou ustanove i u lokalnoj zajednici;
- 18) učešće u prevenciji kao i suzbijanju sukoba najrazličitijih vrsta, od onih koji se tiču odnosa dece do pojedinih institucionalnih i drugih činioaca u sredini;
- 19) organizovanje informativnih skupova za vaspitače o društvenim osloncima razvoja ustanove i pomoći deci i roditeljima.

b) Na nivou vaspitne grupe:

- 1) učesće u formiranju i struktuiranju vaspitnih grupa;
- 2) utvrđivanje specifičnih socijalnih potreba dece u cilju sistematskog bavljenja njima i ugrađivanje u program rada ustanove, odnosno program socijalnog rada;
- 3) upoznavanje i proučavanje u saradnji sa vaspitačima socijalnih indikacija koje pospešuju ili osujećuju napredovanje vaspitne grupe;
- 4) praćenje odnosa vaspitne grupe prema novoprimiteljenoj deci i drugim vaspitnim grupama i preduzimanje odgovarajućih mera, u saradnji sa vaspitačima;
- 5) organizovanje, po potrebi grupnog rada sa roditeljima čija se deca nalaze u istoj vaspitnoj grupi;
- 6) obezbeđivanje sponzorstva za pojedine vaspitne grupe i drugo, u zavisnosti od potreba.

v) U radu sa pojedinačnim slučajevima:

- 1) predlaganje i preduzimanje odgovarajućih oblika zaštite i usluga socijalnog rada za pojedinu decu koja žive u nepovoljnim uslovima i pružanje pomoći u ostvarivanju određenih prava u sistemu društvene brige o deci i sistemu socijalne zaštite;
- 2) utvrđivanje specifičnih pojedinačnih socijalnih potreba dece i rad na njihovom rešavanju;
- 3) iniciranje angažovanja centra za socijalni rad u radu sa pojedinim porodicama koje imaju određene probleme;
- 4) rad sa celom porodicom i kontakti i saradnja sa drugim stručnim institucijama i humanitarnim organizacijama na obezbeđivanju pomoći (materijalne i nematerijalne prirode) deci pogođenoj nepovoljnim prilikama i dr. u saradnji sa vaspitačima i drugim stručnim saradnicima, u slučajevima otežane adaptacije dece na boravak u predškolskoj ustanovi.

5. Metode socijalnog rada u predškolskoj ustanovi

Socijalni rad u predškolskoj ustanovi radi na poslovima čijim se planskim i metodološki zasnovanim izvršavanjem suzbijaju društveno nepovoljni, a podstiču olakšavajući činioci razvoja dece i njihovih porodica sa jedne strane, a sa druge strane sistematski jača socijalizujuće izvorno humanistička uloga vaspitno-obrazovnog karaktera ustanove u formiranju slobodnih i svesnih ličnosti vaspitanika.

U predškolskoj ustanovi primenjuju se sledeće grupe metoda profesionalnog socijalnog rada:

- 1) metode individualnog socijalnog rada sa decom: savetovanje, informativni, dijagnostički i terapijski intervju;
- 2) metode grupnog socijalnog rada: grupni socijalni rad sa decom i dečijim roditeljima;
- 3) socijalni rad u zajednici, u cilju integracije ustanove i dece u socijalnu sredinu.

6. Socijalni rad i razvijanje saradnje između predškolske ustanove i porodice
Prihvatanjem dece i ostvarivanjem svoje složene delatnosti, predškolske ustanove objektivno ustanovljavaju specifičan odnos sa roditeljima i porodicom kao i teško merljivu "podelu odgovornosti" za odrastanje deteta i formiranje njegove ličnosti. Iako u tom procesu ključnu ulogu ima porodica, predškolske

ustanove su, svojom koncentracijom znanja, veština, ekonomske snage, autoriteta i organizacije pozvane da obezbede kvalitativne rezultate u razvoju dece koja su im delimično poverena. Zbog toga su predškolske ustanove upućene na saradnju sa roditeljima i porodicom koja je po svome značaju jednaka sa samim radom sa decom dok borave u ustanovi. Saradnja sa roditeljima i porodicom podrazumeva svakovrsnu podršku procesima usklađivanja unutar porodičnih odnosa i racionalnog jačanja njenog autonomnog, socijalnog, moralnog, vaspitnog, kulturnog i drugog uticaja. Ona takođe znači konkretizaciju Zakonom o društvenoj brizi o deci utvrđene obaveze da se delatnostima i aktivnostima ustanova za decu i službi za društvenu brigu o deci obezbeđuje pomoć porodici u ostvarivanju njene reproduktivne, zaštitne, vaspitne i ekonomske funkcije. U tom smislu saradnja predškolske ustanove sa porodicom, sa stanovišta ostvarivanja socijalne funkcije, sadrži sledeće:

1) sagledavanje potreba porodice i potreba dece za adekvatnom organizacijom oblika rada i koncipiranjem modaliteta usluga kojima se one mogu realno zadovoljavati i kojima se mogu pratiti promene u pogledu njihovog kvantiteta i kvaliteta, pri čemu je značajno da se uspostavi najbolja moguća srazmera između finansijskih mogućnosti lokalne zajednice, dopunskih prihoda različite vrste, materijalnih i kadrovskih mogućnosti predškolske ustanove na jednoj strani i razvijenosti potreba na drugoj strani; sagledavanje potreba porodica i dece i aktivnost predškolske ustanove na stvaranju uslova za njihovo zadovoljavanje može se ostvariti sistematskim, analitičkim praćenjem različitih indikatora o razvoju potreba i varijantama njihovog zadovoljavanja i stvaralačkim inovativnim korišćenjem svih potencijala predškolske ustanove, u ovladavanju celinom ovog segmenta socijalne funkcije predškolske ustanove potrebno je angažovanje i animacija zainteresovanih putem mas-medijalnih i drugih sredstava, istraživački i informativno analitički rad stručnog tima ustanove, kao i praćenje demografskih zakonitosti; bogatstvo varijeteta usluga sastavni je i bitan deo razvijenosti čitavog sistema društvene brige o deci i ujedno neposredan izraz i uslov njegove sposobnosti da uskladi modalitete svojih usluga koliko sa postojećom skalom toliko i transformacijama potreba predškolske dece i njihovih porodica za društvenim intervencijama u dnevnim uslovima života;

2) učešće socijalnog radnika u rešavanju porodičnih problema, samostalno i u zajednici sa drugim stručnjacima i radnicima predškolske ustanove uz sistematsko povezivanje sa socijalnim i drugim ustanovama kao i drugim osloncima u društvenoj zajednici;

3) razvijanje različitih oblika uključivanja porodice u aktivnosti predškolske ustanove organizovanjem socijalnih akcija kojima se izražava uzajamnost i solidarnost, organizovanjem zajedničkih aktivnosti roditelja i dece, neposrednim učešćem roditelja u skladu sa decom, i u prilagođavanju programa rada i usluga raznolikim i promenljivim potrebama porodica i dece.

7. Socijalni rad u predškolskoj ustanovi i rad sa decom sa smetnjama u razvoju Nakon pravovremene, a to znači rane, u predškolskom uzrastu izvršene identifikacije i razvrstavanja dece ometene u razvoju pred roditeljima, porodicom

i zajednicom, čiji su oni sastavni deo, pa prema tome i državom, postavlja se čitav niz, teško rešivih i raznorodnih problema. Između ostalog, očigledno da su u vezi sa ovom decom i njihovim porodicama uopšte, a posebno u uslovima urbanog života i zaposlenosti roditelja, potrebe za specifičnim vidovima svakodnevnih pomoći krajnje akutne. U takvim uslovima, glavni i pristupni zadatak socijalnog radnika u odnosu na problem pomoći porodicama u dnevnom zbrinjavanju i stručnom radu sa decom sa smetnjama u razvoju je: sumiranje postojećih indikatora o njihovom broju, vrstama i težini hendikepa, a onda i potrebama i poznatim i proverenim varijetetima njihovog zadovoljavanja. U tom smislu, socijalni radnik obavlja sledeće zadatke:

- 1) organizuje i stimuliše informativni sistem rane identifikacije u pogledu kretanja broja i vrsta hendikepirane dece na području koje pokriva predškolska ustanova;
- 2) vrši sistematski kućni obilazak porodica u kojima žive u dnevnom boravku poverena hendikepirana deca, radi utvrđivanja životnih uslova, celine unutar porodičnih odnosa i stavova sredine od bitnog značaja za ocenu optimalnih mogućnosti i potreba za podrškom i različitim pomoćima u pogledu rehabilitacije i budućnosti deteta;
- 3) prema potrebama razvija individualni, porodični, i specifičan grupni socio-terapijski rad u cilju uspostavljanja socio-ekonomskih, moralnih, organizacionih, pravnih i kulturnih osnova skladnog porodičnog položaja teže i teško hendikepirane dece;
- 4) utvrđuje, mobilise i koordinira angažovanje opštinskih i regionalnih, kao i nacionalnih izvora prihoda i raznorodnih službi, kako bi približio hendikepirano dete i njegovu porodicu najvišem stepenu korišćenja službi za rane intervencije;
- 5) razvija i usmerava saradnju između roditelja i profesionalaca u svim varijantama pružanja usluga, a naročito u razvoju specijalizovane i sistematske stručne pomoći porodicama sa teško i teže ometenom decom predškolskog uzrasta;
- 6) organizuje rad sa roditeljima, majkama, a prema potrebi formira i posebne grupe očeva, obzirom na teškoće u pogledu prihvatanja invalidnog deteta, stigmatu izazvanu uslovima patrijarhalnih shvatanja porodice i sredine;
- 7) podstiče roditelje i starije članove porodice da prisustvuju informativnim, diskusionim i edukativnim sastancima koji se tiču vaspitanja i socijalizacije dece;
- 8) izrađuje planove rada sa roditeljima i porodicama dece sa specifičnim problemima;
- 9) na molbe - zahteve porodica, pruža im posebne usluge u granicama svoje kompetencije;
- 10) pomaže ostalim strukama u razumevanju prirode i značaja uticaja specifičnih kulturnih i društvenih iskustava na hendikepirano dete u porodici i zajednici;
- 11) učestvuje u ostvarivanju koordinacije i kooperacije među društvenim službama koje se (bilo privremeno ili trajno) bave decom sa smetnjama u razvoju;
- 12) bavi se ostvarivanjem celine kompleksa socijalnih prava dece i njihovih porodica, i (u saradnji sa odgovarajućim organizacijama) pokreće prikupljanje

dobrovoljnih priloga i animira dobrovoljne učesnike u radu na podizanju uslova i kvaliteta života porodica hendikepirane dece kojima je to potrebno.